DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/2114

od 13. srpnja 2022.

o dopuni Uredbe (EU) 2020/1503 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuju ulazna provjera znanja i simulacija sposobnosti podnošenja gubitaka za potencijalne nesofisticirane ulagatelje u projekte skupnog financiranja

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2020/1503 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. listopada 2020. o europskim pružateljima usluga skupnog financiranja za poduzeća i izmjeni Uredbe (EU) 2017/1129 i Direktive (EU) 2019/1937 ([1]), a posebno njezin članak 21. stavak 8. četvrti podstavak,

budući da:

(1) Kako bi se osiguralo da pružatelji usluga skupnog financiranja provode ulazne provjere znanja potencijalnih nesofisticiranih ulagatelja iz članka 21. Uredbe (EU) 2020/1503 na usklađen način, potrebno je utvrditi zajednička pravila u skladu s kojima se procjenjuje jesu li ponuđene usluge skupnog financiranja i koje od njih primjerene za potencijalne nesofisticirane ulagatelje.

(2) Kako bi se pružatelji usluga skupnog financiranja uvjerili da potencijalni nesofisticirani ulagatelji razumiju razinu rizika povezanog s ulaganjima u okviru skupnog financiranja, pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi poduzeti razumne mjere kako bi osigurali da su informacije prikupljene od potencijalnih nesofisticiranih ulagatelja pouzdane i točno odražavaju njihovo znanje, vještine, iskustvo i financijsko stanje, ciljeve ulaganja i osnovno razumijevanje povezanih rizika.

(3) Ulagatelje bi trebalo jasno i dosljedno obavijestiti o rizicima koji mogu nastati ako odluče uložiti u usluge skupnog financiranja. Pružatelji usluga skupnog financiranja stoga bi trebali izdati usklađeno upozorenje o rizicima potencijalnim nesofisticiranim ulagateljima koji ne prođu ulaznu provjeru znanja u skladu s posebnim zahtjevima o tome kako bi to upozorenje trebalo prikazati takvim ulagateljima.

(4) Kako bi se promicala zaštita ulagatelja i osiguralo da potencijalni nesofisticirani ulagatelji na odgovarajući način izvode simulaciju sposobnosti podnošenja gubitaka, pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi na svojim internetskim stranicama ponuditi internetski alat za izračun kako bi pomogli potencijalnim nesofisticiranim ulagateljima u simulaciji njihove sposobnosti podnošenja gubitaka. Međutim, zbog osjetljive prirode informacija koje bi potencijalni nesofisticirani ulagatelji trebali unijeti u takav internetski alat za izračun, taj bi alat trebalo postaviti tako da pružatelji usluga skupnog financiranja ne mogu pristupiti ili evidentirati informacije koje unose potencijalni nesofisticirani ulagatelji.

(5) Kako bi se osiguralo da se informacije koje potencijalni nesofisticirani ulagatelji unose u internetski alat za izračun ne mogu prikupljati bez njihove izričite privole, taj bi alat trebalo postaviti tako da pružatelji usluga skupnog financiranja ne mogu mijenjati ili utjecati na rezultate simulacije koju su izveli potencijalni nesofisticirani ulagatelji. Nadalje, kako bi se zaštitilo potencijalne nesofisticirane ulagatelje i kako bi im se posebno omogućilo da provjere ispravnost i točnost informacija koje su unijeli, rezultate simulacije sposobnosti podnošenja gubitka ne bi trebali izravno prikupljati pružatelji usluga skupnog financiranja, nego samo dobrovoljno dijeliti potencijalni nesofisticirani ulagatelji nakon što procijene da rezultati simulacije odražavaju njihovu sposobnost podnošenja gubitaka na jasan način.

([1]) SL L 347, 20.10.2020., str. 1.

(6) Kako bi se osigurala fleksibilnost u načinu na koji se provodi simulacija sposobnosti podnošenja gubitaka, pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi biti u mogućnosti potencijalnim nesofisticiranim ulagateljima omogućiti da simuliraju svoju sposobnost podnošenja gubitaka primjenom druge metode bez internetskog alata za izračun, ako uz takvu mogućnost na svojim internetskim stranicama stave na raspolaganje i internetski alat za izračun.

(7) Kako bi se osigurao usklađen pristup u simulaciji sposobnosti podnošenja gubitaka potencijalnih nesofisticiranih ulagatelja, potrebno je utvrditi pravila o tome kako se izračunava vrijednost neto imovine potencijalnih nesofisticiranih ulagatelja, na temelju njihova godišnjeg dohotka, ukupne likvidne imovine i godišnjih financijskih obveza.

(8) S obzirom na rizike od različitih pristupa i njihovih mogućih negativnih posljedica na smislenost simulacije sposobnosti podnošenja gubitaka potencijalnih nesofisticiranih ulagatelja, primjereno je dovoljno detaljno utvrditi kako bi trebalo dobiti svaku sastavnicu za izračun vrijednosti neto imovine i odrediti zajednički datum vrednovanja različitih sastavnica.

(9) Ova Uredba temelji se na nacrtu regulatornih tehničkih standarda koji je Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala izradilo u bliskoj suradnji s Europskim nadzornim tijelom za bankarstvo i dostavilo Komisiji.

(10) Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala provelo je otvorena javna savjetovanja o nacrtu regulatornih tehničkih standarda na kojem se temelji ova Uredba, analiziralo moguće povezane troškove i koristi te zatražilo mišljenje Interesne skupine za vrijednosne papire i tržišta kapitala osnovane u skladu s člankom 37. Uredbe (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]).

(11) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]) te je on dao mišljenje 1. lipnja 2022.,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Procjena primjerenosti usluga skupnog financiranja

1. Kad u skladu s člankom 21. stavkom 1. Uredbe (EU) 2020/1503 procjenjuju jesu li ponuđene usluge skupnog financiranja i koje od njih primjerene za potencijalne nesofisticirane ulagatelje, pružatelji usluga skupnog financiranja uzimaju u obzir sljedeće:

(a) posjeduje li potencijalni nesofisticirani ulagatelj potrebno iskustvo i znanje kako bi razumio rizike povezane s ulaganjem općenito;

(b) posjeduje li potencijalni nesofisticirani ulagatelj potrebno iskustvo i znanje kako bi razumio rizike povezane s vrstama ulaganja koje se nude na platformi za skupno financiranje.

2. Za potrebe stavka 1. točke (b), pružatelji usluga skupnog financiranja procjenjuju razumiju li potencijalni nesofisticirani ulagatelji što je usluga skupnog financiranja i koji su s njom povezani rizici.

([2]) Uredba (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 84.).

([3]) Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

Članak 2.

Informacije koje se zahtijevaju u skladu s člankom 21. stavkom 2. Uredbe (EU) 2020/1503

1. Informacije koje pružatelji usluga skupnog financiranja zahtijevaju od potencijalnih nesofisticiranih ulagatelja o njihovu iskustvu i osnovnom razumijevanju rizika povezanih s ulaganjem uključuju sljedeće, u mjeri u kojoj je to prikladno s obzirom na prirodu, opseg i složenost ponuđenih usluga skupnog financiranja i vrstu predviđenog ulaganja:

(a) vrste usluga ulaganja i financijska ulaganja s kojima je upoznat potencijalni nesofisticirani ulagatelj;

(b) prirodu, opseg i učestalost prošlih transakcija potencijalnog nesofisticiranog ulagatelja povezanih s prenosivim vrijednosnim papirima, instrumentima dopuštenima za potrebe skupnog financiranja ili zajmovima, među ostalim u poduzećima u početnoj fazi ili fazi širenja, te razdoblje tijekom kojeg su izvršene te transakcije;

(c) razinu obrazovanja i zanimanje ili relevantno prošlo zanimanje potencijalnog nesofisticiranog ulagatelja, uključujući svako stručno iskustvo ili vještine stečene u odnosu na ulaganja u okviru skupnog financiranja.

2. Informacije koje pružatelji usluga skupnog financiranja zahtijevaju od potencijalnih nesofisticiranih ulagatelja o njihovim ciljevima ulaganja uključuju sljedeće, u mjeri u kojoj je to prikladno s obzirom na vrstu ponuđene usluge skupnog financiranja:

(a) informacije o očekivanom razdoblju tijekom kojeg će potencijalni nesofisticirani ulagatelj držati ulaganja;

(b) profil rizičnosti potencijalnih nespoofisticiranih ulagatelja i njihove preferencije u pogledu održivosti ulaganja;

(c) ciljeve ulaganja potencijalnih nesofisticiranih ulagatelja.

3. Pri procjeni financijskog stanja potencijalnih nesofisticiranih ulagatelja, pružatelji usluga skupnog financiranja uzimaju u obzir rezultate simulacije iz članka 21. stavka 5. Uredbe (EU) 2020/1503.

Članak 3.

Pouzdanost informacija koje se zahtijevaju u skladu s člankom 21. stavkom 2. Uredbe (EU) 2020/1503

1. Pružatelji usluga skupnog financiranja poduzimaju razumne mjere kako bi osigurali da su informacije prikupljene od potencijalnih nesofisticiranih ulagatelja u skladu s člankom 21. stavkom 2. Uredbe (EU) 2020/1503 pouzdane i da točno odražavaju znanje, vještine, iskustvo i financijsko stanje potencijalnih nesofisticiranih ulagatelja, njihove ciljeve ulaganja i osnovno razumijevanje povezanih rizika.

2. Za potrebe stavka 1., pružatelji usluga skupnog financiranja poduzimaju sljedeće mjere:

(a) obavješćuju potencijalne nesofisticirane ulagatelje o važnosti dostavljanja točnih i ažuriranih informacija;

(b) osiguravaju da su sredstva koja se koriste za prikupljanje informacija prikladna za ciljeve tih potencijalnih nesofisticiranih ulagatelja i primjereno izrađena za njihovu upotrebu;

(c) osiguravaju da će postavljena pitanja vjerojatno razumjeti potencijalni nesofisticirani ulagatelji i da su dovoljno precizna za prikupljanje informacija koje adekvatno i točno odražavaju stanje potencijalnih nesofisticiranih ulagatelja.

Članak 4.

Upozorenje o rizicima na temelju članka 21. stavka 4. Uredbe (EU) 2020/1503

1. Pri izdavanju upozorenja o rizicima iz članka 21. stavka 4. Uredbe (EU) 2020/1503 pružatelji usluga skupnog financiranja ne potiču potencijalne nesofisticirane ulagatelje da nastave s ulaganjem.

2. Upozorenje o rizicima iz stavka 1. sadržava sljedeći tekst:

„*Ulaganje u projekt skupnog financiranja uključuje rizik od gubitka cjelokupnog uloženog novca.*"

3. Upozorenje o rizicima iz stavka 1. prikazuje se potencijalnim nesofisticiranim ulagateljima na lako čitljiv i istaknut način na internetskim stranicama pružatelja usluga skupnog financiranja.

4. Prozor s upozorenjem o rizicima iz stavka 1. istaknut je i ostaje vidljiv na internetskim stranicama pružatelja usluga skupnog financiranja dok potencijalni nesofisticirani ulagatelji ne potvrde da su primili i razumjeli upozorenje.

Članak 5.

Simulacija sposobnosti podnošenja gubitaka s pomoću internetskog alata za izračun

1. Pružatelji usluga skupnog financiranja na svojim internetskim stranicama stavljaju na raspolaganje internetski alat za izračun koji omogućuje simulaciju sposobnosti podnošenja gubitaka potencijalnih nesofisticiranih ulagatelja.

2. Internetski alat iz stavka 1. izračunava sposobnost potencijalnih nesofisticiranih ulagatelja za podnošenje gubitaka na temelju informacija iz članka 21. stavka 5. točaka (a), (b) i (c) Uredbe (EU) 2020/1503 koje je dostavio taj potencijalni nesofisticirani ulagatelj.

3. Internetski alat iz stavka 1. mora biti jednostavan za upotrebu i ne zahtijevati od potencijalnih nesofisticiranih ulagatelja da obavljaju bilo koju drugu zadaću osim unosa informacija iz članka 21. stavka 5. točaka (a), (b) i (c) Uredbe (EU) 2020/1503.

4. Internetski alat iz stavka 1. mora prikazati rezultat simulacije na način koji je jasan i razumljiv potencijalnim nesofisticiranim ulagateljima.

5. Internetski alat iz stavka 1. mora biti postavljen tako da pružateljima usluga skupnog financiranja ne omogućuje pristup ili evidentiranje informacija koje unose potencijalni ulagatelji u skladu s stavkom 3. niti im omogućuje da mijenjaju ili utječu na rezultate simulacije iz stavka 4. Međutim, internetski alat može sadržavati funkciju koja potencijalnim nesofisticiranim ulagateljima omogućuje da prenesu rezultate simulacije pružatelju usluga skupnog financiranja.

Članak 6.

Dodatna simulacija sposobnosti podnošenja gubitaka uz internetski alat za izračun

Osim internetskog alata iz članka 5. stavka 1., pružatelji usluga skupnog financiranja mogu potencijalnim nesofisticiranim ulagateljima ponuditi mogućnost simulacije njihove sposobnosti podnošenja gubitaka drukčijom metodom, pod uvjetom da pružatelji usluga skupnog financiranja potencijalnim nesofisticiranim ulagateljima dostave odgovarajuće informacije o metodi koja se primjenjuje za simulaciju sposobnosti podnošenja gubitaka.

Članak 7.

Izračun vrijednosti neto imovine potencijalnog nesofisticiranog ulagatelja

Za potrebe simulacije iz članka 21. stavka 5. Uredbe (EU) 2020/1503, vrijednost neto imovine potencijalnih nesofisticiranih ulagatelja izračunava se prema sljedećoj formuli:

vrijednost neto imovine = (godišnji neto dohodak) + (ukupna likvidna imovina) – (godišnje financijske obveze)

Članak 8.

Godišnji neto dohodak

1. Godišnji neto dohodak iz formule iz članka 7. izračunava se kao ukupni godišnji dohodak koji nesofisticirani ulagatelj dobiva nakon odbitka povezanih troškova i naknada, socijalnih doprinosa i poreza.

2. Za potrebe stavka 1., ukupni godišnji dohodak je zbroj svakog dohotka od rada, svih kamata na bankovne depozite ili druge dužničke instrumente, svih isplata dividendi ili svih prihoda od nekretnina, pri čemu:

(a) „dohodak od rada" uključuje nadnice, naknade za nezaposlenost i isplate mirovina koje primi nesofisticirani ulagatelj, a isključuje izvanredna plaćanja;

(b) „kamate na bankovne depozite ili druge dužničke instrumente" uključuje plaćanja za bankovne depozite ili druge dužničke instrumente koje je nesofisticirani ulagatelj primio u prethodnoj kalendarskoj godini, a isključuje izvanredna plaćanja;

(c) „isplate dividendi" uključuje isplate koje potencijalni nesofisticirani ulagatelj primi na temelju držanja dionica ili udjela u poduzeću za zajedničko ulaganje ili drugih vlasničkih instrumenata, a isključuje svaki kapitalni dobitak ostvaren prodajom cijelog ili dijela tih udjela;

(d) „prihod od nekretnina" uključuje svaku primljenu uplatu od iznajmljivanja nekretnina, a isključuje svaki kapitalni dobitak ostvaren prodajom cijele ili dijela tih nekretnina.

Članak 9.

Ukupna likvidna imovina

1. Ukupna likvidna imovina iz formule iz članka 7. izračunava se kao zbroj ukupnih novčanih sredstava koja nesofisticirani ulagatelj drži na štednim i tekućim računima te vrijednosti imovine koja se može jednostavno i brzo unovčiti, uključujući:

(a) štedni proizvodi koji se mogu unovčiti najkasnije u roku od 30 kalendarskih dana;

(b) financijski instrumenti kojima se trguje na uređenom tržištu u smislu članka 4. stavka 1. točke 21. Direktive 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([4]);

(c) dionice i udjeli u poduzećima za zajedničko ulaganje za koje su ponuđena prava otkupa najmanje jednom tjedno.

([4]) Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).

2. Sljedeća se imovina ne smatra likvidnom imovinom:

(a) nekretnine;

(b) iznosi uplaćeni u mirovinski program u svrhu strukovnog mirovinskog osiguranja;

(c) dionice koje se ne mogu slobodno otkupiti ili prenositi, uključujući prethodna ulaganja u okviru skupnog financiranja.

Članak 10.

Godišnje financijske obveze

Godišnje financijske obveze iz formule iz članka 7. uključuju sve troškove za koje je nesofisticirani ulagatelj preuzeo obvezu u odnosu na određenu kalendarsku godinu, uključujući:

(a) plaćanja alimentacije i potpore za dijete;

(b) plaćanja najamnine i hipoteke;

(c) otplate zajmova;

(d) plaćanja premija osiguranja;

(e) plaćanja troškova komunalnih usluga, među ostalim za podmirivanje troškova električne energije, grijanja i vode;

(f) plaćanje usluga upisa;

(g) porez na dohodak i poreze na imovinu.

Članak 11.

Datum vrednovanja ukupne likvidne imovine i godišnjih financijskih obveza

1. Ukupna likvidna imovina iz članka 9. i godišnje financijske obveze iz članka 10. vrednuju se na dan 31. prosinca kalendarske godine koja prethodi kalendarskoj godini u kojoj je provedena simulacija.

2. Međutim, ako vrednovanje tog datuma ne bi točno odrazilo trenutačno stanje vrijednosti neto imovine potencijalnog ulagatelja, vrednovanje se provodi na noviji datum koji omogućuje točnije vrednovanje.

3. Za potrebe stavka 2., noviji datum može biti bilo koji datum od 31. prosinca kalendarske godine koja prethodi onoj u kojoj je simulacija provedena do datuma na koji je simulacija provedena te mora biti isti za vrednovanje ukupne likvidne imovine i godišnjih financijskih obveza. Pri utvrđivanju tog datuma, potencijalni nesofisticirani ulagatelji razmatraju hoće li uzimanje navedenog datuma kao referentnog omogućiti točno vrednovanje godišnjeg neto dohotka, ukupne likvidne imovine i godišnjih financijskih obveza iz formule iz članka 7.

4. Godišnji neto dohodak iz članka 8. je dohodak u kalendarskoj godini koja prethodi godini u kojoj je provedena simulacija. Međutim, ako se vrednovanje ukupne likvidne imovine i godišnjih financijskih obveza provodi primjenom novijeg datuma u skladu sa stavkom 2. ovog članka, godišnji neto dohodak je dohodak primljen u 12 mjeseci koji prethode tom novijem datumu.

Članak 12.

Prijenos rezultata simulacije sposobnosti podnošenja gubitaka

Pružatelji usluga skupnog financiranja zahtijevaju od potencijalnih nesofisticiranih ulagatelja da im dostave rezultate simulacije koja je provedena u skladu s člankom 21. stavkom 5. Uredbe (EU) 2020/1503.

Članak 13.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 13. srpnja 2022.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN